Nehézipari Minisztérium
X. Főosztálya
Bányarendészeti osztály

Tárgy: A bányahatóság átszervezése

1949. évi 282.202/X. szám

K ö r r e n d e l e t.

valamennyi szénó, ércó, kóó, homokó, agyagó, bauxit- és olajbányászati vállalat, valamint valamennyi kohászati vállalat és bányarendészeti felügyelőségek részére.

A bányakapitányságok megszüntetése után megkezdte munkáját a X. Főosztály Bányarendészeti és Balesetelháritási osztálya.

Ezzel kapcsolatban a következőket rendelem el és hozom a vállalatoknak tudomására.

1./ A Bányaredészeti és Balesetelháritási Osztály bányarendészeti és balesetelháritási csoportból áll. A Szénbányászati Ipari Igazgatóság balesetelháritási csoportja egyidejüleg megszünik, illetőleg ehhez az osztályhoz csatlakozik.

2./ Vidéken a bányarendészeti és balesetelháritási tevékenységet a Bányarendészeti Felügyelőségek látják el, melyek a következő helyeken lesznek megszervezve: Dorog, Tatabánya, Ajka, Várpalota, Miskolc, Pécs és Salgótarján.

3./ A nemzeti vállalatoknál müködő bizottsági mérnökök Dorogon Hirchner József, Várpalotán és Ajkán dr. Somoskéri Ödön, és Miskolcon dr. Erpf Ede csatlakozzanak a Bányarendészeti Felügyelőségekhez és a továbbiakba a Bányarendészeti Felügyelőségek szerint végezzék munkájukat.

4./ A Tatabányai, Salgótarjáni és a Mecseki Szénbányák Nemzeti Vállalat december hó 15-ig állitsanak be egy-egy biztonsági mérnököt az ott lévő Bányarendészeti Felügyelőségekre.

5./ A biztonsági mérnökök illetményeit és kiküldetési költségeit továbbra is az egyes nemzeti vállalatok kötelesek viselni, de azok fölött a rendelkezési joguk a jelen rendelettel megszünik.

6./ A Bányarendészeti Felügyelőségek mindennemü dologi kiadásait azok a nemzeti vállalatok fedezik, melyeknél a Bányarendészeti Felügyelőségek vannak. A bányarendészeti felügyelők illetményeit és kiküldetési költségeit a Nehézipari Minisztérium viseli.

7./ A Bányarendészeti Felügyelőségekhez tartozó területek és bányaüzemek a következők:

Bányarendészeti Felügyelőség Dorog:
Bányarendészeti felügyelő: Bérczes Kálmán
Biztonsági mérnök: Hirschner József

A Bányarendészeti Felügyelőség területi hatásköre: Esztergom vármegye, Pest megyének a Dunától jobbra eső része.

Területén jeéenleg müködésben lévő bányaüzemek:

Szénbányák: Dorogi Szénbányák NV
Kőbányák: Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. Piszke
" " Nyerseujfalu
" " Lábatlan
" " Dorog
Brumnner Dezső Annavölgy
Szmutni Mihály Csév
Király József Piszke
Rádi László Ebszőnybánya
Első Hazai Kvarchomoktisztító Kft. Bajna
Timár Máté Esztergom-Tábor
Kőfaragó és Kőfejtő NV Süttő
Tüzálló Agyag és Ipari Homoküzem Annavölgy
Áprily Testvérek Süttő
Üröm Földmives Szövetkezet Üröm
Ajtai és Társai Solymár
Agyagá-, Homok-, Dolomit üzem Pilisszentiván
Nagykovácsi Mészüzem Nagykovácsi
Zelei és Roznár Tinnye
Zelei Leó Tinnye

Bányarendészeti Felügyelőség Tatabánya.

Bányarendészeti felügyelő: Angyal István
Biztonsági mérnök:

A Bányarendészeti Felügyelőség területi hatásköre: Kormárom, Sopron és Győr-Moson várnegyék területe.

Területén jelenleg müködésben lévő bányaüzemek:

Szénbányák: Tatabányai Szénbányák NV., Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Rt. Brennbergbánya.
Kőbányák: Államépitészeti Hivatal Esztergom: Tatabánya Kálváriahegy
" " " Tardos
" " " Vértestolna
" " " Tatabánya-Harkályos
" " " Vértessomló
Magyar Általános Kőzsénbánya Rt. Felsőgalla
" " " Tatabánya

Bányarendészeti Felügyelőség Ajka.

Bányarendészeti felügyelő: Bodor Lajos
Biztonsági mérnök: dr.Somoskéri Ödön

A Bányarendészeti Felügyelőség területi hatásköre: Veszprém vármegye devecseri járása, Zala vármegye és Vas vármegye.

Területén jelenleg müködésben lévő bányaüzemek:

Szénbányák: Ajkai Szénbányák NV

Ércbányák:	Zichy Béla Urkuti Bányaművei Rt.	Urkut
	Bakonyi Bauxit Rt. diszeli	
	Magyar Bauxitbánya Rt. nyirádi	
	Vegyiműveket Épitő NV felsőcsatári üzemei	
Kőbányák:	Sághegyi Bazaltbánya	Alsóság
	Sitkei Kőbánya	Sitke
	Lázi Bazaltbánya	Várvölgy
	Mészkőbánya	Sümeg
	Bazaltbánya	Sümeg
	Badacsonyi Bazaltbánya	Badacsonytomaj
	Sághegyi Bazaltbánya	Diszel
	Nemesgulácsi MÉMOSZ	Lesencetomaj
	Zalamegyei Bazaltbányák Rt.	Nemesgulács
	Zalamegyei Bazaltbányák Rt.	Zalahaláp
	Horváth József	Akali
	Kőbányaipari NV	Nemestördemic
	Kőbányaipari NV	Uzsapuszta
	Homokbánya	Kővágóörs

<u>Bányarendészeti Felügyelőség Várpalota</u>

Bányarendészeti felügyelő: Ligmann József
Biztonsági mérnök: dr. Somoskéri Ödön

A Bányarendészeti Felügyelőség területi hatásköre: Fejér vm. és Veszprém vármegye a devecseri járás kivételével.

Területén jelenleg müködésben lévő bányaüzemek:

Szénbányák: Várpalotai Szénbányák NV
Vértes-Bakonyi Szénbányák NV

Ércbányák: Ércbányászati NV eplényi, pátkai, sukorói és falubattyáni bányaüzemei.
Aluminiurmérc Bánya és Ipar Rt. gánti és iszakszentgyörgyi bányaüzemei.

Kőbányák: Barancsi Ferenc Urkut
Enyedi József Velence
Székrsfehérvár thj. város Közmüvei Székesfehérvár
Nadapi Földmives Szövetkezet Nadap
Bernát István Bodajk
Cserki István Füle
Polgárdi Ipartelepek Polgárdi
Fülöp József Balatonalmádi
Toskáni Kázmér Balatonalmádi
Murvabánya Veszprém
Mészkőbánya Tapolcafő
Szenes Béla Veszprém
Markó Imre Tapolcafő
Mészkőbánya Cuhavölgy
Dunántuli Mész-, Tégla- és Kőipari Rt. Szentgál
Mészkőbánya Jásd
Mészkőbánya Gerencevölgy /Ugod/
Mészkőbánya Csesznek

Bányarendészeti Felügyelőség Pécs.

Bányarendészeti felügyelő: dr.Ember Kálmán
Biztonsági mérnök:

AóBányarendészeti Felügyelőség területi hatásköre: Baranya, Tolna és Somogy vármegyék.

Területén jelenleg müködésben lévő bányaüzemek:

Szénbányák: MESZHART és Mecseki Szénbányák NV
Kőbányák: Kőbányaipari NV Komló
Göbel Károly Versend
Pécs thj. város Pécs
Pécs thj. város Pécs
Vasvári Jánosné Pécs
Bámusz Elekné Pécsvárad
Kőbányaipari NV Hird. Hosszuhetény
Állami Kőbánya Kistótfalu
Kőbányaipari NV Nagyharsány
Cement és Mészkőmüvek NV Beremend
Tamási József Beremend
Gusztáv János Siklós
Kőbányipari NV Megyefa
Vasvári Jánosné Hetvehely
MALLERD Somogyvár
Breitenstein Antal Nagymányok
Breitenstein Antal Váralja

Bányarendészeti Felügyelőség Miskolc.

Bányarendészeti felügyelő: dr.Osváth Béla
Biztonsági mérnök: dr.Erpf Ede

A Bányarendészeti Felügyelőség területi hatásköre: Borsod-Gömör Abauj, Zemplén, Szatmár-Bereg, Szabolcs és Hajdu vármegyék.

Területén jelenleg müködésben lévő bányaüzemek:

Szénbányák: Sajómelléki Szénbányák NV., Szovjet-Unió Bányaüzeme /Edelényi Bánya/ Ózdi Szénbányák NV., Diósgyőri Szénbányák NV.
Ércbányák: Ércbányászati NV Rudabánya, Ércbányászati NV Tornaszentandrás.
Kőbányák: Zemplény vármegyében

Bodorgkeresztur	községben	7 üzem
Tokaj	"	2 "
Tarcal	"	1 "
Szegi	"	1 "
Erdőbénye	"	1 "
Tállya	"	1 "
Mád	"	3 "
Hollóháza	"	1 "
Sárospatak	"	4 "
Mezőzombor	"	1 "

Borsod vármegyében:

Diósgyőr	községben	3 üzem
Hajócsaba	"	1 "
Lillafüred	"	1 "
Miskolc	"	1 "
Mályi	"	1 "
Nyékládháza	"	1 "
Szilvásvárad	"	1 "
Rakaca	"	1 "
Bélapátfalva	"	1 "
Mosnosbél	"	1 "

Abauj-Torna vármegyében:

Abaujszántó	községben	2 "

Bereg vármegyében:

Beregbarabás	községben	1 "
Tarpa	"	1 "

Bányarendészeti felügyelőség Salgótarján.

Bányarendészeti felügyelő: Bakos József galambos
Biztonsági mérnök:

A Bányarendészeti Felügyelőség területi hatásköre: Nógrád-Hont vámegye és Heves vármegye gyöngyösi és hevesi járása.

Területén jelenleg müködésben lévő bányaüzemek:

Szénbányák:	Salgótarjáni Szénbányák NV Petőfi Bánya NV	
Ércbányák:	Ércbányászati NV Recsk, Gyöngyösoroszi és Nagybörzsöny	
Kőbányák:	Beocsini Cement Unió	Mátraszőllős
	Kőbányák Munkaközössége	Somoskőujfalu
	Államépitészeti Hivatal	Erdőkürt
	Nógrádvidéki Kőbányák Rt.	Jobbágyi
	MALLERD Buják	Buják
	Kállai Magdolna	Bercel
	Pest- és Nógrád vármegye	Szanda
	Kálmán Miklós	Gyöngyös
	Sándor Elek	Gyöngyös
	Szijjártó Jenő	Gyöngyös
	Első Gyöngyösi Gőztéglagyár	Gyöngyös
	Solymosi és Farkasmályi Kőbánya Rt. kőbánya	Gyöngyössolymos
	Solymosi és Farkasmályi Kőbánya Rt. cserkőbánya	Gyöngyössolymos
	Solymosi és Farkasmályi Kőbánya Rt. asztaghegyi bazaltbánya	Gyöngyössolymos
	Földmives Szövetkezet kőbányája	Abasár
	Abasár község kőbányája	Abasár
	Bartizál Lukács kőbányája	Kisnána
	Földmives Szövetkezet Kőbányája	Kisnána

Az összes gyógyforrások, a MAORT és MASZOVOL olajüzemei egyenlőre közvetlenül a Bányarendészeti és Balesetelháritási Osztályhoz tartoznak bányarendészeti szempontból.

8./ A Bányarendészeti és Balesetelháritási Osztály, valamint a Bányarendészeti Felügyelőségek tevékenysége két részből áll. U.m: a./ bányarendészeti tevékenység és b./ balesetelháritási tevékenység. A bányarendészeti tevékenységeket a következő pontokban foglaljuk össze:

1./ Az összes üzemi létesitmények előzetes és végleges üzemengedélyezése.
2./ Külszini és földalatti gépberendezések engedélyezése a vonatkozó szolgálati és kezelési utasitások jóváhagyása.
3./ Aknaszemélyszállitás biztonsági feltételeinek megállapitása, aknaszállitó kötelek engedélyezése, időszakos vizsgálata, a vonatkozó szolgálati utasitások felülvizsgálata, jóváhagyása és azok betartásának ellenőrzése.
4./ Bányamozdonyok, légmozdonyok légtartályainak időszakos nyomáspróbája, a külszini és földalatti légtartályok időszakos vizsgálata.
5./ Földalatti gépterek, szivattyukamrák, lóistálók és egyéb bányaterek engedélyezése.
6./ Külszini és földalatti robbantószerek raktárak engedélyezése és a kezelésre vonatkozó utasitások jóváhagyása.
6./a. Robbantó anyagok és robbantási eljárások engedélyezése.
7./ A bányaüzemek és az azokhoz tartozó külszini műhelyek rendszeres bejárása és a szükséges rendészeti és biztonsági intézkedések megtétele.
8./ A segédüzemek: a bányászat céljait szolgáló villamos erőművek, szénosztályozók, szénmosók, brikettgyárak, lepárlók, karbidgyárak, kokszoló müvek rendészeti felügyelete, időszakos ellenőrzése.
9./ A rablóbányászat megakadályozása.
1o./ Uj fejtési rendszerek, uj ácsolási módok engedélyezése és a vonatkozó szolgálati szabályok jóváhagyása.
11./ A bányák szellőztetésének ellenőrzése, kivételes szellőztetések engedélyezése, a bányák légméréseinek és hőmérséklet méréseinek ellenőrzése.
12./ Bányatüzek keletkezésének vizsgálata, a beépitett tüzgátak és gátnyitások felülvizsgálata, illetőleg engedélyezése.
13./ Az évi üzemtervek bányarendészeti szempontból való felülvizsgálása és azok végrehajtásának időszakos ellenőrzése.
14./ A bányák rendészetére, biztonságára és a balesetelháritásra vonatkozó előirások kiadása.
15./ A robbantással dolgozó kőó, agyagó, homokbányák, valamint földalatti müveléssel termelő hasonló bányák bányarendészeti és balesetelháritási szempontból való ellenőrzése.
16./ A bányák rendészeti és balesetelháritási viszonyairól az előirt jelentések és statisztikák szerkesztése.
17./ Az előirt nyilvánkönyvek, térképek, okmánytár vezetése és megőrzése.
18./ Bányajogi meghatalmazottak, felelős üzemvezetők és helyetteseinek bejelentése és a bejelentés elbirálása.
19./ A szakmunkás képzés céljaiból kiadott segédkönyvek, oktatófüzetek stb. felülbirálása, bányarendészeti szempontból. Közremüködés az oktatás ellenőrzésében és a vizsgáztatásban. Szakoktatás, munkásutánpótlás kérdéseit érintő értekezleten való részvétel.
2o./ Lőmesterek, felvigyázók, elővájárok és aknászok vizsgáztatása.

21./ Szállitógép kezelők, légmozdonyvezetők, légsüritő kezelők, vitla és egyéb gépkezelők vizsgáztatása.
22./ Az olaj- és földgázfurások időszakos rendészeti ellenőrzése.
23./ Az olajfurások üzemterveinek előzetes és végleges engedélyezése.
24./ Az olajbányászattal kapcsolatos üzemi létesitmények engedélyezése és időszakos ellenőrzése.

A balesetelháritási tevékenység a következő pontokból áll:

1./ Bányamentő állomások szervezése és müködésének ellenőrzése.
2./ Bányamentő tanfolyamok engedélyezése, az oktatás ellenőrzése és a mentők vizsgáztatása.
3./ Elsősegélynyujtási tanfolyamok szervezése, ellenőrzése és vizsgáztatása.
4./ Balesetelháritási irányitása. Balesetelhárító szakbizottságok munkájának ellenőrzése s azok gyülésein való résztvétel.
5./ Balesetelhárító oktatás irányitása. A vonatkozó rendeletek végrehajtásának ellenőrzése. Az oktatási naplók vezetésének ellenőrzése, a balesetelhárító tömegoktatás időszakos ellenőrzése /hangszórón történő oktatás/
6./ Külszini és földalatti dolgozók egészségvédelmének ellenőrzése. Bányaorvosi rendelők, bányakorházak időszakos ellenőrzése, munkásfürdők melegedők, étkező helyiségek, W.C-k, ivóviz ellátás ellenőrzése. Az egészségügyi kérdések megoldásánál a tisztiorvosokkal való együttmüködés.
7./ Balesetvizsgálat, a halálos, sulyos és könnyü üzemi balesetek helyszini vizsgálata, kiértékelése és a szükséges rendészeti intézkedések megtétele.

9./ Felhivom az összes üzemeket, melyek rendészeti és balesetelháritás szempontból a Bányarendészeti és Balesetelháritási Osztályhoz, illetőleg a Bányarendészeti Felügyelőségekhez tartoznak, hogy a bányarendészeti, illetőleg balesetelháritási tevékenység cim alatt megjelölt engedélyezési kérelmeiket, illetőleg bejelentéseiket továbbiakban a Bányarendészeti Felügyelőségekhez jelentsék.
10./ Felhivom a figyelmét a Bányarendészeti Felügyelőségeknek, hogy az olyan bejelentéseket, melyeket saját hatáskörükben elintézni nem tudnak, illetőleg azok országos jelentőségüek, haladéktalanul továbbitsák a Bányarendészeti és Balesetelháritási Osztályhoz.
11./ A halálos és sulyos baleseteket, valamint a robbantásból származó baleseteket az üzemek a baleset megtörténte után közvetlenül a Bányarendészeti és Balesetelháritási Osztálynak is jelentsék, feltüntetve a sérült vagy sérültek neveit, foglalkozását, életkorát és szociális körülményeit.
12./ Fenti intézkedéseimet á - tekintettel azok rendkivüli fontosságára, mind az üzemek, mind pedig a Bányarendészeti Felügyelőségek jelen rendelet kézhezvétele után haladéktalanul foganatositsák.
13./ A továbbiakban a bányarendészeti közegek kiszállási költségeit a vállalatoknak nem kell megtériteniök.
Budapest, 1949. évi november hó 16-án.

A miniszter rendeletéből: Tolnai Gábor osztályvezető
A kiadmány hitellül:

Révész Imre s.k.
s.hiv. igazgató